

BRUCE A. RAY
AZ ÚR NAPJÁNAK MEGÜNNEPLÉSE

2 Rész

Amikor a zsidók a pusztában voltak, egyszer kiderült, hogy valaki szombatot fát szedegetett. Ez az ember nem akart megpiheneni a munkában, sőt meg akarta szegni Isten törvényét, hogy ezáltal felebarátainál előbbre jusson. Akik rátaláltak, őrizetbe vették, mert nem tudták, hogy mit kell tenniük. Az Úr a következőt mondta Mózesnek: „Halállal lakoljon az a férfi!” (4Móz 15,32-36) Az egész közösség kivitte őt a táboron kívülre, és ott megölték: ezzel közösen megerősítették a nyugalom napját, és elítélték a törvényteleniséget.

Ha akaratlanul, tudatlanságból vagy gyengeségből vétkezünk, az egy dolog, de más az, ha tudatosan, a szabályokkal dacolva követünk el bűnt.

De a mely ember felemelt kézzel cselekszik, akár benszülött akár jövevény, az Urat illeti az szidalommal, vágassék ki azért az az ő népe közül; Mivelhogy az Úrnak szavát megvetette, és az ő parancsolatját megszegte, kiirtatván kiirtassék az az ember, az ő hamissága legyen ő rajta. (4Móz 15,30-31)

A halálbüntetést azért kapcsolták hozzá a negyedik parancsolathoz Izráelben, hogy ezzel is biztosítsák a megnyugvást. Nem egyéni szintű döntés volt, hogy akart-e valaki pihenni vagy sem. Isten azt parancsolta, hogy a hetedik nap az Úrban való teljes megnyugvás legyen. Izráel Istennel szövetségben levő nép volt, és az olyanok, mint a mellékállásban fát szedegető ember, aki kihívóan megszegte a parancsolatait, szövetségsgökök és árulók voltak. Ki kellett őket irtani a nép közül.

Mit jelent az, hogy pihenni? A pihenés egyértelműen a munka abbahagyását jelenti, de igazából ennél többet jelent.

Hat napon át végezd dolgaidat, a hetedik napon pedig nyugodjál, hogy nyugodjék a te ökröd és szamarad, és megpihenjen a te szolgálód fia és a jövevény.⁵¹ (2Móz 23,12)

A pihenést itt a Szentírás felfrissülésnek mondja. Az, hogy nem dolgozunk, nem feltétlenül jelenti azt, hogy pihenünk: a pihenésnek felfrissülésnek kellene lennie. Az Ószövetségben „felfrissülésnek” fordított szó azt is jelenti, hogy „lélegezni”. Az ember felfrissül, miután kimerült, ismét lélegzethez jut. A nyugalom napja által Isten lehetőséget készített, hogy lélegzethez jussunk heti megszokott munkánk során. Szünetnek szánta, amikor megállhatunk és felfrissülhetünk, lélegzethez juthatunk mielőtt ismét elkezdzünk dolgozni.

Az ószövetségi hívők a nyugalom napját a várva várt megkönnyebbülést és épülést kapták, mert lehetőségük nyílt a szükséges fizikai pihenésre és felfrissülésre. Visszaemlékeztek arra, hogy a kegyetlen egyiptomi munkafelügyelők alatt keserű rabszolgaéletük volt, és hogy Isten adott nekik szabadulást. (5Móz 5,15; 2Móz 1,11-14) A nyugalom napját Isten egyértelműen áldásnak szánta.

Azonban a nyugalom napja az egész embernek használ, tehát a lelki pihenés napja is volt. A 2Móz 35,2 szerint az „Úrnak szentelt teljes nyugalom napja” volt. A nyugalom napja segít abban, hogy ne képzeljük magunkat Isten helyébe. Arra hív, hogy hagyjuk abba a munkánkat, és nyugodjunk meg az Ő munkájában, és élvezzük a gyümölcsseit. Végül is a világ nem a mi erőfeszítéseinktől fog fennmaradni. Pihenhetünk egy napot, és a világ még mindig itt lesz reggel, mert Isten fenntartja szavának hatalma által. Őbenne élünk, mozgunk és vagyunk. (ApCsel 17,28) „Mindig megpróbál-

⁵¹ Angol bibliafordítás szövege – A fordító megjegyzése.

juk irányítani az életünket, de a hetedik nap megtartása arra emlékeztet minket, hogy Isten az idő ura.”⁵² Ez Isten világa, nem a miénk, és a nyugalom napjának megtartása jelzi, hogy elismerjük: Neki joga van uralkodni felettünk.

Az ószövetségben a nyugalom annak volt a képe, hogy Isten az Ő mindenható kegyelméből váltotta meg a népét. Miközben az emberek visszaemlékeztek Isten hatalmas ószövetségi szabadítására, a kivonulásra, a szombat arra is emlékeztette őket, hogy nem az ő cselekedeteik által szabadultak meg, hanem az Úr hatalma által. „Nem erővel, sem hatalommal, hanem az én lelkeimmel! – mondja a Seregek Ura.” (Zak 4,6)

A mindenható kegyelemnek ezen kijelentése a megígért Szabadító eljövételét is jelezte. A nyugalom napja előretekintett a Jézus Krisztusban adott megváltásra, és arra tanította az embereket, hogy csak akkor találhatnak nyugalmat, ha saját erőfeszítéseiket abbahagyják, és teljesen a Megváltó munkájára bízzák magukat. A megváltás nem az embertől van, az egész Istentől származik. „Az Úr a szabadítás!” (Jón 2,9)

Ennélfogva az ószövetségi nyugalom napja a testi-lelki felfrissülés, illetve a teremtés és megváltás örömteli ünneplésének a napja volt. Ezen az ünnepen lehetőség volt a testi pihenésre és Isten lelki imádsására egyaránt. Nem csoda, hogy a zsoltáríró hangos újjongással és hálaénekekkel vezette az ünneplő sokaságot Isten házához! (Zsolt 42,5) A nyugalom napja örömteli alkalom volt.

⁵² Ibid., 57. o.

A NYUGALOM NAPJÁNAK BABILONI FOGSÁGA

Ezt az Isten által adott csodálatos ünnepnapot az istentelen emberek rövidesen megszenteltelenítették és megrontották. A természeti (azaz a bűntől meg nem tisztult) ember nem Isten elvégzett munkájában akar megnyugodni, hanem a sajátjában. A természeti ember harcban áll Istennel, és ellenáll minden parancsolatának. A nyugalom napjával kapcsolatos harc csupán egy része az ember Isten tekintélye ellen folytatott küzdelmének, mely az egész életében jelen van. Pál írja:

Mert a test szerint valók a test dolgaira gondolnak; a Lélek szerint valók pedig a Lélek dolgaira. Mert a testnek gondolata halál; a Lélek gondolata pedig élet és békeség. Mert a test gondolata ellenségeskedés Isten ellen; minthogy az Isten törvényének nem engedelmeskedik, mert nem is teheti. A kik pedig testben vannak, nem lehetnek kedvesek Isten előtt. (Róm 8,5-8; lásd még Zsolt 2,1-3)

A bukott ember, aki saját maga istene és megváltója akar lenni, a nyugalom napját saját megváltó munkája megszakításaként éli át. Ahelyett, hogy a nyugalom napjában Isten neki adott áldását látná, rossz néven veszi, hogy Isten elvett egy napot tőle a hétből.

Ebből következik, hogy a történelem során a nyugalom napját általánosan rossz célra használták és mellőzték. Izráelben és Júdában (egyéb más dolgok mellett) a szombat mellőzése azt eredményezte, hogy az asszírok és babilóniaiak által ítélet és fogság következett rájuk. Az asszírok a fogságba vitt lakoságot szétszórták a népek kö-

zött, így biztosították, hogy egy nemzetből sohasem lakott egymás közelében elég ember ahhoz, hogy problémát okozzanak. Saggs a következőt mondja ezzel kapcsolatban: „az asszírok rengeteg embert deportáltak – számuk az Asszír Birodalom utolsó három évszázadában becslések szerint négy és ötmillió között lehetett.”⁵³

A babiloniaiak azonban a meghódított nemzetek közül csak a legjobb és legígéretesebb embereket vitték el az országukba, hogy az ő vallási, filozófiai és politikai gondolkozásuknak megfelelően formálják át őket. Izráel történetében ez az időszak volt a babiloni fogság vagy száműzetés, mert a népet Isten elvitte az országból, hogy a föld megkaphassa azt a nyugalmat, amit az emberek nem adtak meg neki. (2Krán 36,15-21)

Amikor újra letelepítették őket más országokban, a zsidók más, még náluk is romlottabb kultúrák mellé kerültek. Nemcsak a nép lett fogollyá, hanem szokásaik, köztük a szombat is.

Például a babiloniaiak számára bizonyos hónapok hetedik, tizenegyedik, huszonegyedik és huszonnyolcadik napja különleges jelentőséggel bírt: ilyenkor bűnbánatot tartottak és imádkoztak. Nem ették, nem váltottak tiszta ruhát, nem utaztak, de még a sebeket sem kötözték be. És nem is dolgoztak.

Azonban a babiloni *sappatu* nem a pihenés és ünneplés napja volt. A balszerencse napja volt. S. Moscati szerint: „A babiloniaiak és az asszírok mindennapi életét áthatotta a démonoktól való rettegés.”⁵⁴ Nem azért tartottak meg egy bizonyos fajta szombatot, mert tisztelték Isten törvényét, hanem mert féltek, beteljesedik rajtuk Murphy törvénye.⁵⁵ Félték attól, ha valamit csinálnak, akkor az elkerülhetetlen balszerencsét okoz nekik.

53 H. W. F. Saggs: *The Might That Was Assyria* (London: Sidgwick & Jackson, 1984), 268. o.

54 S. Moscati: *Ancient Semitic Civilizations* (New York: G. P. Putnam's Sons, 1960), 59. o.

55 Az a tétel, hogy „ami elromolhat, az el is romlik” – melyet először ifj. E. A. Murphy amerikai mérnök fogalmazott meg 1949-ben.

A király nem utazott harci szekéren, mert félt, hogy szinte biztosan leesik róla és megsérül vagy meg is hal. Tartottak attól, ha egy asszony kenyeret süt, kigyullad a háza. Ha egy kőműves felveszi a munkát, valószínűleg ráejt egy téglát a lábujjára. Valami rossznak kellett történnie. A zsidó szombathoz hasonlóan a babiloni *sappatu* is munkaszüneti nap volt, de annyi bizonyos, hogy nem az örömteli ünneplés napja.

Ezalatt az időszak alatt történt, amikor a zsidók asszír és babiloni elnyomásban éltek, hogy a törvény helye és természete megváltozott a gondolkozásukban. Általában alábecsüljük a népek hatását Izráel lelki életére, de Baruch Maoz zsidó szerző a következőket mondja:

A babiloniaiak, majd a médek és a perzsák kevésbé voltak elnyomóak (mint az asszírok), de látszólagos szelídségük félrevezető volt, és ez Izráelt nagymértékben átformálta: átvették a babiloni naptárat, a papok és a zsidó politikai vezetők helyett „bölcsek” jelentek meg. A rabbik véleményével ellentétben a júdaizmus kevert vallássá vált: a Babilonból hazatért Izráel teljesen különbözött az eredetileg fogságba vitt nemzettől.⁵⁶

Az „igaz ember a hite által él” egy ószövetségi igevers (Hab 2,4), de a zsidók közül sokan elkezdtek azt hinni, hogy megmenthetik magukat azáltal, hogy megtartják Isten törvényét. Végül is – mondták –, azért vitték őket fogságba, mert megszegték a törvényt. Akkor viszont ha be tudnák tartani a törvényt, megmenthet-

56 Baruch Maoz: „Israel under Crossfire”, in: *Christian Witness to Israel Herald* (1996. tavasza), 5. o.

nék magukat. Nincs szükségük Isten kegyelmére. Csak igyekezzenek, hogy azt tegyék, amit Isten mondott, és akkor elég jók lesznek ahhoz, hogy elnyerjék Isten áldásait.

Ez a fajta gondolkodás tragikus hatással volt a szombatra. A szombat betartása a megváltás egyik cselekedeti feltételévé vált. Ezért a véneket és a rabbikat különösen elkezdte foglalkoztatni az, hogy mit tehetnek és mit nem tehetnek az emberek szombaton. A törvény szelleme és szándéka elveszett a részletek tengerében.

Ez volt a kezdete annak, amit korábban a szombat kazuista megközelítésének nevezünk. A vének és a rabbik megalkottak egy szóbeli hagyományanyagot, melyet később a Talmudban összegyűjtöttek. A Talmud a fogságban összegyűlt szóbeli hagyomány írásos formája, amely akkor keletkezett, amikor Izráel fiaira nagy hatással voltak a babonás szomszéd népek.

A Talmudban található *Sabbat* traktátus harminckilenc munkakategóriát sorol fel, amelyek végzése szombaton tilos. Minden egyes kategória további harminckilenc alrészre oszlik, így összesen több mint 1500 szabályt és előírást kellett annak betartania, aki igaz ember akart lenni. El tudjuk képzelni, mekkora teher lehetett megtanulni és megtartani a csupán erre az egy napra vonatkozó 1500 szabályt és előírást? Ezen az eltorzult és jelentését vesztett szombaton tilos volt kigombolkozni, körmöt vágni, vagy egy szárított fűgénélnél nehezebb tárgyat vinni. Nem volt szabad protézist sem hordani, mert ha kiestek a műfogak, fel kellett őket venni, és az már munkának számított. Egy szabó nem vihetett tűt a zsebében szombaton, mert az volt a munkaeszköze, és ha azt vitte, akkor az már munkavégzés lett volna.

Maguk a rabbik elismerték, hogy ezek a szabályok és előírások olyanok voltak, mint egy cérnaszárlól lógó hegy, de arra hivatkoztak, hogy a Szentírásban levő szabály túlságosan rövid. Azt mondták, hogy a Szentírás nem határozza meg pontosan a munkavégzés fogalmát, és így felelősségüknek érezték tudatni az emberek-

kel, mi számított munkának, és meggyőződni arról, hogy nem dolgoznak. Így viszont megszületett a besűgők nemzete. Az emberek folyamatosan azt figyelték, hogy nem tesz-e valaki valamilyen tiltott dolgot.

Tehát az Isten által nyugalomra, ünneplésre, imádásra, örvendezésre és testi-lelki felfrissülésre szánt napból korlátozásokkal, megszorításokkal teli, terhes és sivár nap lett. Az ünnepségből temetés lett, a tánc pedig gyásszá változott.⁵⁷

A nyugalom napjának ilyen megtartásával szállt szembe a dicsőség Ura, amikor az Ige testté lett és közöttünk lakozott. Biblikusnak tűnt, de valójában babilóniai volt. A farizeusok a vének hagyományait követve gyakorlatilag elferdítették Isten kegyelmének ajándékát, és saját törvényeskedő és önmegváltó érdeküknek megfelelően alakították.

K É R D É S E K

1. A nyugalom napja eredetileg az örvendezés vagy a szomorúság napja volt?
2. Mit jelent a *sabbat* szó? Miféle nyugalomról szól?
3. Mi lett a sorsa annak az embernek, aki fát szedegetett szombaton? Miért?
4. Különbséget tesz-e a Biblia az akaratlan és a szándékos bűn között?
5. A pihenés bibliai értelmezése szerint elegendő-e a fizikai tétlenség? Milyen szempontból jelent ennél többet?
6. Milyen történelmi eseményen ment keresztül a zsidó nép, ami-re minden szombaton emlékezniük kellett?
7. Mi az a lelki nyugalom?

⁵⁷ Látható, hogy a törvényeskedés a szabad és szuverén kegyelemmel tökéletes ellentétben áll, vö. Zsolt 30,11-13.

8. Milyen kapcsolat van a nyugalom napja és Isten mindenható volta között?
9. Hogyan volt a nyugalomnap az Ószövetségben a szabadítás jelképe?
10. Mire tekintett előre az Ószövetség nagy szabadító tette, a kivonulás?
11. Az ószövetségi szombatot örömteli ünnepként vagy gyászos emlékként tartották meg az emberek?
12. Mikor kezdték az emberek félreértelmezni és mellőzni az Isten által adott nyugalomnapot?
13. Miért mellőzik ma az emberek a nyugalom napját?
14. Milyen következményekkel járt (egyéb más bűnök mellett) a szombat mellőzése Izráel északi királysága számára? És Júda déli királysága számára?
15. Mi volt a babiloni *sabbatu*? Miben hasonlított a szombatra? És miben volt más?
16. Milyen hatással voltak az asszírok és a babilóniaiak arra, ahogyan a zsidók értelmezték és tartották a szombatot?
17. Mi az a Talmud, és hogyan foglalták írásba?
18. Mivel indokolták a rabbik a szombatot szabályozó rengeteg szabályt és előírást?
19. Mi lett a szombat ilyen kazuista megközelítésének az eredménye?
20. Mi a törvényeskedés, és milyen értelemben voltak a farizeusok törvényeskedők?

SZEMÉLYES ALKALMAZÁS

1. Jézus volt az isteni Törvényadó. Úgy gondolkozom-e Róla, mint Aki emberi természetében törvénytisztelő, a törvényt betartó volt? Ha olyanná szeretnék válni, mint Ő, milyen következménnyel jár ez a nyugalomnappal kapcsolatban?

2. Saját tapasztalataim szerint a nyugalom napja az örömezés vagy inkább a szomorúság napja? Miért?
3. Szükségem van-e egy teljes pihenőnapra, hogy lélegzethez juszak testileg-lelkileg és érzelmileg? Az életemben milyen tényezők utalnak arra, hogy igen?
4. „A bűn törvényszegés”. (1Jn 3,4) Vannak olyan bűnök, melyeket tudatlanságból követek el, mert nem ismerem a törvényt. Milyen bűnöket követek el tudatosan és önfejtően?
5. A nyugalom napjának megszentelése hogyan jelzi életemben azt, hogy Istent mindenhatónak tartom?
6. A nyugalom napját kegyelmes ajándéknak vagy olyan huszonegy órának tartom, amelyet Isten elvett tőlem?
7. Mindannyiunkban van egy kis adag törvényeskedés. Az én életemben hogyan jelenik meg? És a nyugalom napjához való viszonyomban?
8. Az Úr napja az én életemben ünnep vagy gyász? Minek kellene lennie? Ha helytelen a nyugalom napjához való hozzáállásom, milyen lépéseket tehetek annak érdekében, hogy ez megváltozzon?

HATODIK FEJEZET

VITA A NYUGALOMNAPÉRT: A MEGNYERT KÜZDELEM

Az Embernek Fia a szombatnak is Ura.

– *Mk 2,28*

Jó híred boldog hangja
Bűnösöket győzzön, igazakat vigasztaljon;
Növekedjen a kegyelem gyümölcse,
A panaszokat enyhítse:
Vasárnapjaink bizonyítsák,
Míg elérünk a mennyei gyülekezetbe,
Vasárnapjaink bizonyítsák,
Míg elérünk a mennyei gyülekezetbe.
– *John Newton, 1774*

A *farizeus* szó eredetét Kálvin a „magyaráz” vagy „kifejt” igére vezette vissza.⁵⁸ A farizeusok szerint ők voltak Isten törvényének képzett magyarázói és hűséges védelmezői. A tudósok úgy vélik, hogy a farizeusok szektája vagy pártja a makkabeus felkelés előtt alakult ki – a megmozdulás a görög szokásokat átvevők megalkuvó természete ellen kirobbant konzervatív tiltakozás volt.

Bár megalakulásuk idején jól indultak a farizeusok, Jézus korára a törvényeskedés, képmutatás, öniság és lelki gőg jellemezte őket. Isten törvényének védelmezése közben valójában aláásták annak a hitelességét, mivel több réteg rabbinikus hagyománnyal borították be. Gondolataikban a vének hagyománya hamarosan egyenrangúvá emelkedett Isten Igéjével, és már nem is tudtak különbséget tenni a kettő között.

Egyszer, amikor a farizeusok bírálták Jézus tanítványait, mivel nem tartották meg tökéletesen a hagyományaikat, Jézus szokás szerint a lényegről beszélt. Ezt mondta:

Mert az Isten parancsolatját elhagyva, az emberek rendelését tartjátok meg, korsóknak és poharaknak mosását; és sok egyéb efféléket is cselekesztek. És monda nékik: Az Isten parancsolatját szépen félre teszitek, azért, hogy a magatok rendelését tartsátok meg. (Mk 7,8-9)

A farizeusok nem tudták megvédeni Isten törvényét, sőt bűnösök voltak abban, hogy valójában saját parancsolataikat Isten törvénye elé helyezték. Jézus napjaiban a farizeusok szombatja is

58 John Calvin: *Commentary on a Harmony of Evangelists, Matthew, Mark, and Luke*, ford. William Pringle (1563; Edinburgh: Calvin Translation Society, 1845; reprint in: Calvin's Commentaries, 16. kötet, Baker, 1979), 1:281-282. o.

ugyanerre a sorsra jutott. Éppen az ellentéte volt annak az örvendő ünnepnapnak, melyet Isten az emberek számára megáldott és megszentelt. Miközben megpróbálták értelmezni, hogy mit is jelent a szombatnapi munka, a rabbinikus atyák elborították Isten törvényét több mint 1500 szabállyal és előírással. Lehet, hogy a nép visszatért a földjére, de a szombat továbbra is fogságban maradt.

A SZOMBAT FELSZABADÍTÁSA

Amikor az örökkévaló Fiú Isten felvette magára az emberi természetet és meglátogatta az embereket, azért jött, hogy szabadon bocsássa a foglyokat, többek között a fogságban sínylődő szombatnapot is. Jézus tiltakozott az ellen, hogy a szent napot a farizeusok eltorzították. Újból és újból tudatosan olyan dolgokat tett szombaton, amelyek a farizeusok törvényeskedő gondolkozása szerint sértették az előírásokat.

Jézus azért jött, hogy helyreállítsa és betöltse a törvényt, többek között a negyedik parancsolatot is – nem azért, hogy eltörölje azt. (Mt 5,17-20) J. C. Ryle a következőt jegyzi meg ezzel kapcsolatban: Krisztus „annyira törli el a szombatot, mint amennyire egy ember lerombolja a házat akkor, amikor megtisztítja a tetőt a mohától és a gallyaktól.”⁵⁹ Richard Cecil egyetértését fejezi ki: „Krisztus nem azért jött, hogy eltörölje a szombatot... hanem hogy megmagyarázza és betartassa azt.”⁶⁰

Jézus szétrombolta a farizeusok szombatját, de eközben egyáltalán nem sértette meg a bibliai nyugalomnapot. Sőt, felszabadí-

59 J. C. Ryle: *Knots Untied* (London: James Clarke & Co., 1964), 239. o.

60 Richard Cecil in: J. H. Pratt, szerk.: *The Thought of the Evangelical Leaders* (Edinburgh: Banner of Truth, 1978), 42. o.

totta, helyreállította, és újból értelemmel töltötte meg.⁶¹ (Mt 5,17) Úgy, ahogyan Jézus megtisztította a templomot a pénzváltóktól és a kereskedőktől, amikor felborította az asztalaikat és erélyesen elűzte őket, a szombatot is kimentette a rabbinikus törvényeskedésből: egyenesen ellenségei táborába ment, és határozott állásfoglalásával lefegyverezte őket.

A SZOMBAT URA

Hogyan tiltakozott Jézus a farizeusok szombatja ellen, és hogyan szabadította fel a napot, hogy ismét be tudja tölteni eredeti célját? Ellenségei mikor vádolták meg azzal, hogy megszegi a negyedik parancsolatot? Az Emberfia milyen összetűzésekbe és csatákba keveredett és győzedelmeskedett, amikor győzelmet biztosított népének a szombatért vívott harcokban?

1. Csata a gabonaföldeken⁶² (Mk 2,23-28)

Jézus és tanítványai az egyik szombaton gabonaföldeken haladtak át. A tanítványok éhesek voltak, és miközben a kalászok között mentek, magokat szedtek, összemorzsolták a tenyerükben, és betették a szájukba.

61 A „betölteni” szó egyszerűen azt jelenti, hogy „teletölteni”. Vannak olyan kreatív kommentátorok, akik megpróbálják ráerőltetni az „érvénytelenít” vagy „eltöröl” jelentést, és így szerintük Jézus a következőt mondja: „Ne gondoljátok, hogy azért jöttem, hogy eltöröljem a törvényt vagy a prófétákat; nem azért jöttem, hogy eltöröljem, hanem hogy *eltöröljem* azokat”!

62 Lásd még a párhuzamos szakaszokat is: Mt 12,1-8; Lk 6,1-5.

Néhány farizeus látta őket, és panaszkodtak Jézusnak, hogy a tanítványai megszegik a szombatot. Szerintük a tanítványok dolgoztak; egészen pontosan (1) miközben szedték a kalászokat, tulajdonképpen arattak, (2) amikor a gabonát kiszedték a kalászból, csépeltek, (3) amikor elfújták a polyvát, rostáltak, és (4) amikor az ujjaik között megtisztították a magokat, őröltek.

A vének hagyományai szerint ezek mind tiltott dolgok voltak szombaton – ahogy ezt a Talmud is megírta. De valóban megszegték-e a Szentírást? Isten törvénye megengedte, hogy az emberek keresztülmenjenek a szomszéd szőlőjén vagy búzamezején, és jólakásig egyenek, de nem vihettek magukkal többet, mint amennyit el tudtak fogyasztani. (5Móz 23,25-26) Amit tettek, törvényes volt. A kérdés az, hogy szombaton is tehették-e?

Jézus ugyanúgy védte meg a tanítványait, ahogyan saját magát is megvédte a Gonosszal szemben a pusztában: Isten Igéjét használta. Amikor Dávid Saul elől menekült, megéhezett és szükségét szenvedett, ő és a vele levők helyesen tettek, amikor megették a szent kenyereket, amelyeket csak a papok ehetek volna meg. (1Sám 21,1-6)

Isten nem ítélte el Dávidot azért, mert megette a szent kenyereket, és a farizeusok sem. Dávid Isten szolgája volt, Isten ügyét szolgálta, bár nem volt tökéletes – Isten mégis gondoskodott a szükségéről, többek között az éhségének csillapításáról is.

Az Ige kardját használva Jézus arról beszélt, hogy a szombat lett az emberért, nem pedig fordítva. Isten sokkal inkább kedvét leli az irgalmasságban, mint az áldozatban, és a lényegben, mint a ceremóniákban. (lásd Mt 12,7)

Williamson a következőt mondja: „A tanítványok másképp tartották meg a szombatot mint a farizeusok, mert ők Krisztust szolgálták.”⁶³ Lehet, hogy a tanítványok tette sértette a farizeusok ön-

63 G. I. Williamson: *The Westminster Confession of Faith for Study Classes* (Philadelphia: Presbyterian & Reformed, 1964), 171. o.

igazult lelkiismeretét, de nem sértette a szombat Urának akaratát. Az olyan szükséges cselekedetek, mint az evés, nem sértik az Isten által elkészített pihenés célját.

Ebben az első szombatnapi összetűzésben Jézus megfutamította az ellenségeit, és határozottan kijelentette, hogy csak Neki volt hatalma a szombat felett. Ezáltal mindenki láthatta, hogy Jézus kinyilvánította, Ő egyenlő Istennel – ugyanazzal az Istennel, Aki megáldotta és megszentelte a szombatot, amikor megpihent teremő munkája után. (1Móz 2,3) Aki manapság vitatja, hogy az Úr napját jogosan azonosítjuk-e a keresztyén szombattal, az Jézusnak, a szombat Urának mond ellent.

2. A sorvadt kezű ember esete⁶⁴ (Mk 3,1-6)

Egy másik szombaton Jézus bement a zsinagógába, és ott találkozott egy sorvadt kezű emberrel. A farizeusok gondosan figyelték, hogy meggyógyítja-e az embert, hogy azután felelősségre vonják, mert „dolgozott” szombaton. Ez a magatartás tipikusan jellemzi a farizeusokat, az ókorban és a manapság élőket egyaránt. Nem akarnak ünnepelni, csak kritizálni. Még mindig fáj nekik az előző vereség, és keresik az alkalmat, hogy mikor egyenlíthetnek.

Az előző összetűzéssel ellentétben, amely kint a földeken történt, ez az eset egy zsinagógában játszódik, ahol összegyűltek az emberek Isten imáadására.

Mivel Jézus ismerte ellenfeleinek stratégiáját, kiállította a sorvadt kezű embert középre, mindenki elé. A szombatnapi istentiszteletet senki sem kérdőjelezte meg. Nézzük, hogy mi a helyzet a gyógyítással. A farizeusokra nézve Jézus megkérdezte tőlük: „Sza-

⁶⁴ Lásd még a párhuzamos szakaszokat is: Mt 12,9-14 és Lk 6,6-11.

bad-é szombatnapon jót vagy rosszat tenni? Lelket menteni, vagy kioltani?”

Ha azt mondjuk, hogy Jézus a gabonaföldeken ellentámadást indított, itt döbbenetes megelőző csapást mért az ellenségre. Mielőtt még megtámadhatták volna a farizeusok, Jézus a nem várt oldalról megindította saját támadását. Csapdaállításuk előtt meglepetésszerűen érték őket a szavai, és mint ágyúgolyók omlasztotta össze biztosnak hitt állásukat.

Védekezésre kényszerítve, fegyverük vesztén, milyen választ adhattak? Mivel a törvény szerint sohasem helyes rosszat tenni vagy életet kioltani, azt kellett mondaniuk, hogy „jót kell tenni és életet kell menteni”. De ezzel elismernék, hogy Jézus a törvénynek megfelelően gyógyítja meg az előttük álló embert. Hogyan mondhatják ki mindenki előtt azt, amit magukban gondoltak, hogy jobb másfelé nézni, mint segíteni?

Haragosan⁶⁵ és sajnálva őket szívük keménysége miatt, ez után Jézus meggyógyította az embert, akinek eddig hasznavehetetlen keze azonnal tökéletesen működni kezdett.

Gyógyító tette nem sértette meg az Isten által adott nyugalomnapot. Az irgalom és könyörület cselekedetei összhangban vannak azzal a nyugalommal és szabadítással, amellyel Isten kegyelmesen megajándékoz minket. Azonban a mozgássérült ember gyógyítása valóban sértette a fogságból kinőtt szombatnapi tradíciókat. A rabbik szerint tilos volt még sebet kötözni is.

⁶⁵ Az általános evangéliumi keresztyén érzékenységgel ellentétben vannak olyan esetek, amikor az igaz ember egyetlen helyes válasza a harag lehet. Az Ef 4,26 nem azt tanácsolja, hogy egyáltalán ne haragudjunk, hanem hogy *ne vétkezzünk* miközben haragszunk. J. C. Ryle szerint: „a vétkezés nélküli harag igen ritka dolog.” (*Expository Thoughts on St. Mark* [London: Hodder and Stoughton, 1896], 48. o.)

Még visszhangzott a farizeusok fülében Jézus kérdése („Szabad-é szombatnapon jót vagy rosszat tenni? Lelket menteni, vagy kioltani?”), de már elkezdtek tanácskozni a heródespártiakkal⁶⁶ arról, hogyan öljk meg Jézust. Úgy gondolták, inkább haljon meg Jézus, minthogy szombaton továbbra is embereket áldjon és gyógyítson meg!

3. A görnyedt asszony-konfliktus (Lk 13,10-17)

Az egyik szombaton Jézus lelki összecsapásra kényszerült egy vallási vezetővel, amikor a zsinagógában tanított. Odajárt egy asszony, aki már tizennyolc éve beteg volt. Majdnem két évtizede ez a szegény asszony kétrét görnyedt a fájdalomtól, mivel nem tudott kiegyenesedni. Igen sokat elmond lelki elkötelezettségéről az a tény, hogy egyáltalán eljárt még a zsinagógába. Sokan manapság ennél sokkal kisebb dolog miatt nem mennek el a szentek közösségébe.

Amikor Urunk meglátta őt, előre hívta, és megszabadította a betegségéből. Az asszony abban a pillanatban fel tudott egyenesedni, és újból egyenesen állt. Milyen csodálatos látvány lehetett!

A zsinagógai előljáró ellenben ahelyett, hogy hálás lett volna, megharagudott, hogy Jézus szombaton ilyen dolgot tett. Haragját a tömegem töltötte ki, és azt mondta nekik: „Hat nap van, a melyen munkálkodni kell; azokon jőjjetek azért és gyógyíttassatok magatokat, és ne szombatnapon!”

Ahelyett, hogy együtt örült volna Isten hatalmának, melyet színről színre láthatott az asszony gyógyulásában, aki ráadásul nyájának egyik hűséges tagja volt, Izráel egyik úgynevezett pásztora megharagudott Jézusra, mert megszegte a vének egyik hagyományát.

⁶⁶ A heródespártiak célja az volt, hogy a római hatalom kedvére tegyenek. A bűn furcsa cinkostársakat terem!

Jézus válaszában annak nevezte őt, ami valójában volt: kép-mutatónak. A farizeusok szemében rendben levő volt az, hogy egy szomjas szamarat szombaton kivezettek itatni, de ha egy beteg asszony megszabadul a krónikus betegségéből és a fájdalomtól, az erkölcsileg elítélendőnek számított. Képmutatók voltak.

Jézus ellenfelei mind megszegyenültek, de az egész sokaság örült annak, amit látott. Jézus a szomorú szombatot Istenben és az Ő munkájában való örvendezéssé változtatta.

4. A vízkóros vita (Lk 14,1-6)

Jézus napjaiban a zsinagógai istentisztelet után az emberek általában ugyanazt tették, mint manapság a vasárnapi istentisztelet után az emberek: hazamentek és megebédeltek. A szombati ebéd gyakran a hét legjobb étkezése volt, és sokszor vendégeket is hívtak, hogy ők is részesüljenek az áldásból. Az egyik szombaton Jézust meghívták az egyik vezető farizeus házába ebédre, és bár a vendéglátók általában igyekeznek pihenést és felfrissülést nyújtani a vendégeknek, Lukácstól megtudjuk, hogy ebben az esetben újfent gondosan figyelték Jézust, remélve, hogy rajtakaphatják, amint megszegi a szombatot.

Az egyik vendég vízkóros volt. A betegségre használt görög szót manapság is használjuk: *ödéma*. Az ödéma duzzanat, melyet a testüregekben és a szövetekben túlságosan sok visszamaradt folyadék okoz. Lehet helyi, mint amikor az ember kificamítja a térdét, és az megdagad, vagy lehet általános a duzzanat. A vízkórosság olyan általános ödéma, mely legtöbbször szív- vagy vesebetegségre vezethető vissza. Meglehetősen kényelmetlen betegség, és megfelelő kezelés nélkül halálos is lehet.

A beteg vendég nem véletlenül volt ott. Ez a szegény, beteg ember a csali szerepét töltötte be a farizeusok csapdjában, és Jézus volt az, akit meg akartak fogni vele.

Jézus azonban egy pillanatig sem tétovázott. A kezdeményezést magához ragadva megkérdezte a lelki szakértőket, az írástudókat: „Szabad-é szombatnapon gyógyítani?”

Szabad-e? Jézus nem is a szemmel láthatóan szenvedő ember szükségére hivatkozott vagy a humanitárius eszmékre, hanem egyedül a Törvényadó céljára. Fontos a különbség. Cselekedeteinket ne az irányítsa, ami jónak tűnik, hanem ami jó – nem érzelmeink szerint, hanem Isten Igéje szerint. A többi vitás helyzethez hasonlóan az ellenfelei itt sem válaszolnak semmit.

Az egyszerű szavak helyett a helyes válasz szemléltetéseképpen Jézus mindannyiuk szeme láttára meggyógyítja az embert. Ezután megkérdezte tőlük, ha a fiuk vagy ökrük szombaton beleesik a kútba, vajon nem húzzák-e ki azonnal. Egyértelműen kihúznák. Márpedig ha helyes dolog így törődni az állatokkal, akkor miért kérdőjeleznék meg bárki is, hogy helyes-e ezt az embert megszabadítani a szenvedéseiből?

A csapdát állítók saját csapdájukba estek. Ismét nem volt erejük, képességük vagy bátorságuk bármit is mondani. A szombat Ura az ellene készített gonosz tervet a farizeusok ellen fordította.

5. A betesdai bonyodalom (Jn 5,1-9)

Egyszer, amikor Jézus felment Jeruzsálembe az egyik ünnepre, elérkezett a Juh-kapu közelében levő Betesda nevű medencéhez. Sok mozgássérült ember volt a medence körül, köztük az az ember, aki már harmincnégy éve mozgásképtelen volt. A medence mellett feküdt, remélve, hogy elsőként léphet bele a vízbe, miután az Úr angyala felkavarta annak vizét, és akkor meggyógyulhat. De egyedül nem volt ahhoz elég ereje, hogy elsőként odaérjen a vízhez, és nem volt senki, aki segített volna neki.

Amikor Jézus meglátta, és meghallotta, hogy már hosszú ideje szenvedett ebben a betegségben, megkérdezte tőle: „Akarsz-e meg-

gyógyulni?” Azt remélve, hogy Jézus majd segít neki bemenni a vízbe, az ember igennel felelt. Jézus azt mondta neki, hogy vegye fel a matracot, amelyen feküdt, és járjon. Az ember azonnal meggyógyult, és úgy tett, ahogyan Jézus mondta neki. János hozzáteszi: „aznap pedig szombat volt”. (9. v.)

Miközben az ember elment, a zsidók megállították, és azt mondták, hogy megszegi a törvényt azzal, hogy a matracát viszi. Az ágy minden bizonnyal nehezebb volt egy szárított fűgénéél, és így megszegte a szombatot. Nem tudtak együtt örvendezni vele, hogy nemrég kapta meg újból a járás ajándékát; nem tudták dicsőíteni Istent hatalmas tetteiért. Csak azt látták, hogy viszi a matracát, és ez zavarta őket.

Megkérdezték tőle, ki hatalmazta fel őt arra, hogy vegye fel a matracát és járjon, de a férfi nem tudta a gyógyítója nevét. A szombat Ura gyógyította meg azon a szent napon, amelyet Ő rendelt el.

János hozzáteszi, hogy „e miatt üldözőbe vevék a zsidók Jézust, és meg akarták őt ölni, hogy ezeket művelte szombaton”. Jézus azonban megvédte a szombatnap cselekedeteit: azt mondta, hogy az Isten munkáját tükrözi: „Az én Atyám mind ez ideig munkálkodik, én is munkálkodom”. (16-17. v.) Számunkra is helyes, ha jót teszünk az Úr napján.

6. A saras bonyodalom (Jn 9,1-41)

János feljegyzi, hogy Jézus meggyógyított egy embert, aki születésétől fogva vak volt. Tanítványai látták ezt a vak embert, és meg akarták tudni, hogy ki volt a felelős az állapotáért. Valaki biztosan elkövetett valamilyen bűnt. Ő vétkezett, vagy a szülei voltak a hibásak?

Jézus azt válaszolta, hogy sem az ember, sem a szülei nem felelősek a vakságáért, hanem, hogy nyilvánvalókká legyenek benne az Isten dolgai”. (3. v.) Bár a szenvedés általában a bűn követke-

ménye, a szenvedés nem mindig valamilyen konkrét bűn közvetlen eredménye. Az ember szenvedése miatt Jézus ki tudta jelteni magáról a tanítványainak, hogy „Ő a világ világhossága”. (5. v.)

Jézus a földre köpött, sarat csinált a nyállal, rákente a sarat a vakon született ember szeméire, és azt mondta neki, hogy menjen el, és mosakodjon meg a Siloám-tavában. A vak ember megtette, és mindenki csodálkozására már látó emberként tért haza.

A szomszédai, és akik látták az embert koldulni, mindannyian elképedtek, hogy mi történt. Voltak, akik megkérdőjelezték, hogy egyáltalán ő ugyanaz az ember volt-e, mint akit korábban ismertek. Elvitték a farizeusokhoz. János itt is hozzáteszi: „Mikor pedig Jézus a sarat csinálá és felnyitá ennek szeméit, szombat vala”. (14. v.)

Ez a csoda hatalmas bizonyágtétel volt a mellett, hogy igaz az, amit Jézus magáról mond: valóban Ő a Messiás. Eljött a szabadság, a szabadság és a gyógyulás! (Ézs 42,1-7) De a farizeusok ezt nem látták. Csak annyit láttak, hogy Jézus összekeverte a sarat az ujjaival, és gyógyított szombaton. Ez a „munka” tilos volt a rabbik előírásai szerint.

A farizeusok közül voltak, akik a következő következtetésre jutottak: „Ez az ember nincsen Istentől, mert nem tartja meg a szombatot”. (Jn 9,16) De mások feltették a kérdést, hogy egy bűnös ember hogyan tehetne ilyen csodákat.

A farizeusok inkvizítori ravaszsággal tovább folytatták a nyomozást: először a korábban vak embert kérdezték ki, majd a szüleit, de hiába próbálták érvénytelenné tenni a megtörtént csodát. Legfélelmetesebb fenyegetéseik ellenére sem tudták elérni, hogy az ember vagy a szülei változtassanak a tanúvallomásukon. Végző tehetetlenségükben elkezdtek sértegetni az embert, akinek nyugodt válaszával viszont nem tudtak mihez kezdeni, és végül kivetették.⁶⁷ (17-34. v.)

67 A „kivetni” ige valószínűleg azt jelenti, hogy kiközösítették a zsinagógából.

Jézus ismét megkereste ellenfeleit, és abban a témában aratott fényes győzelmet felettük, amelyről tévesen azt hitték, hogy az lelki erősségük közé tartozik. Jézus lerombolta ezt. Ellenségei nem tudták legyőzni Őt. A farizeusok jogi, lelki vagy teológiai szempontból nem voltak egy súlycsoportban az Immánuellel. Az Emberfia minden embert megítél. A vakon született ember most már látott. Az öngigazult farizeusok, akik azt állították magukról, hogy látnak, lelki értelemben vakok maradtak. (35-41. v.)

A KONFLIKTUS FELOLDÁSA

Tehát Jézus és a farizeusok konfliktusba kerültek egymással a szombat miatt. Úgy tűnik, mintha Jézus bizonyos esetekben mindent elkövetett, hogy odafigyeljenek a konfliktusra. Nem kellett volna sarat kevernie ahhoz, hogy megnyissa a vak ember szeméit. Elég lett volna szólania egy szót, és az ember meggyógyul. De azt akarta, hogy az emberek lássák és hallják, hogy Ő volt a szombat Ura.

A nyugalom napja elképzelhetetlen terhek napjává vált, amikor az emberek zsarnoki hagyományok súlya alatt görnyedeztek. A szabadságból rabszolgaság lett, az örvendezés kémkedéssé változott, és Jézus nem cselekedhetett igaz dolgokat szombaton anélkül, hogy az úgynevezett kegyesség nevében ne kritizálták volna és ne ítélték volna el azért, amit csinált.

A konfliktus nem is annyira a Jézus és a farizeusok közötti személyes harcról szólt, hanem sokkal inkább Isten szent nyugalom napja és a fájdalmasan eltorzított farizeusszombat között. Jézus missziójának része volt, hogy felszabadítsa, meggyógyítsa és megváltsa a szombatot a fogságból.

Jellemző módon a hat összeütközésből majdnem mindegyik a gyógyításról szólt, és mind a hat a testtel volt kapcsolatban. Jézus

szombatoként eljár a zsinagógákba tanítani, részt venni az igeolvasásban és az imádságban. A farizeusok nem kerültek vele konfliktusba a szombati istentisztelettel kapcsolatban. A vita abból támadt közöttük, ahogyan értelmezték a pihenést és a felfrissülést.

Jézus elméletben és példával előljárva egyaránt azt tanította, hogy helyes olyan dolgokat tennünk a nyugalom napján, melyek felfrissítenek, gyógyítanak minket, lélegzethez juttatják és erősítik a testet. Tehát nemcsak az istentisztelet és kegyesség, hanem a szükségszerűség és irgalom tettei is helyes nyugalomnap-i tevékenységek.⁶⁸

A nyugalomnappal kapcsolatos konfliktusok feloldása abban rejlik, ha megértjük, kicsoda Jézus és alávetjük magunkat Neki. Ezek a csatározások csak akkor érnek véget, ha Krisztusban megpihen a szívünk.

Szolgálatának kezdetén Jézus ezt mondta: „a szombat lett az emberért, nem az ember a szombatért”. (Mk 2,27) A nyugalom napját Isten azért jelölte ki, hogy betöltse az ember szükségét: a pihenés, felfrissülés és örvendezés napja legyen. Az volt a célja Istennek, hogy ez legyen a hét legjobb napja, amit az emberek várnak, amire gyakoroznak és amit örvendezve élveznek.

Ezekben a konfliktusokban Jézus gyakorlatilag azt mondta: „Nézzetek ide, farizeusok, nézzétek meg mit csináltatok a nappal! Azért adtam nektek, hogy szentek, egészségesek és boldogok legyetek, ehelyett arra használtátok, hogy elnyomjátok a népet, és lelkiismeretüket az emberi szabályok és előírások szolgátságába vessétek, amelyeket én sohasem parancsoltam. Elfelejtettétek, hogy először az embert alkottam meg, és csak utána a nyugalom napját.”

68 Westminsteri hitvallás, 21:8

A farizeusok azzal vádolták meg Jézust, hogy megszegte a szombatot, miközben Ő azt róta fel nekik, hogy nem is tudják, miről szól igazából a szombat.

Az igazi nyugalomnap-i konfliktusok nem az azon végezhető *tevékenységekről* szólnak, hanem Krisztus tekintélyéről. Jézus ezt mondta: „az Embernek Fia a szombatnak is Ura”. (Mk 2,28) Az igazi kérdés valójában ez: *Úr-e* Jézus Krisztus, vagy sem? Ha igen, akkor Ő a szombat Ura, és ebben a minőségében megteheti, hogy Ő határozza meg a célját, funkcióját, értelmét és a helyes használatát. Ryle szerint:

Urunk fenntartja magának a jogot, hogy elvesse a szombattal kapcsolatos tradicionális szabályokat és emberi törvényeket, melyekkel a farizeusok túlterhelték a nyugalom napját. Az Emberfia nem azért jött, hogy romboljon, hanem hogy megmentsen. Arra használja hatalmát, hogy megszabadítsa az áldott szombatot a hamis, babonás elemektől, melyekkel a rabbik megtöltötték, mérgezték, és hogy helyreállítsa az eredeti jelentését, használatát. Kijelenti azt is, hogy a szombat az Ő napja, mivel Ő teremtette és Ő rendelte el; Ő adta a Paradicsomban és a Sinai-hegynél – ennél fogva Ő fogja megvédelmezni és megtisztítani napját a zsidó előírásoktól, tanítványainak pedig az áldás és vigasztalás napja lesz, hogy eredeti terve szerint a hasznukra legyen.⁶⁹

69 J. C. Ryle: *Expository Thoughts on St. Mark*, 42-43. o.

Amikor a farizeusok Jézust azzal vádolták meg, hogy megsértette a szombatot, amit Ő rendelt el, azzal tulajdonképpen az Úr tekintélyét tagadták meg.

A nyugalom napja mindig is az *Ő napja* volt és most is az, melyet abból a célból jelölt ki, hogy férfiak és asszonyok Teremtőként és Megváltóként tiszteljék Őt, Akiben fizikai és lelki nyugalmat találunk. Ez a nyugalom nap vagy az Úr napja eredeti jelentése.

A zsidók elvetették a nyugalom napi pihenést, mert Krisztust, mint Urat is elvetették. Ugyanígy van ez ma is. Az emberek azért vetik el a pihenést az Úr napján, mert valójában a nap Urát vetik el.

A nyugalomnap életfelfogás. Isten azt parancsolta, hogy az emberek pihenjenek, és ha elvetették az Úr által kijelölt pihenést, meg kellett halniuk. Aki manapság elveti a nyugalom napi pihenést, arra ugyanúgy érvényes a halálbüntetés, bár nem a világi vezetés által.⁷⁰ Akik elvetik Isten pihenését, és azt állítják, hogy képesek megállás nélkül dolgozni, halált aratnak a szüntelen stressz, magas vérnyomás, szívinfarktus, agyvérzés és rengeteg más betegség formájában. A nyugalom napjának megszegése továbbra is fizikai halálbüntetést von maga után.

Ráadásul lelki halált is okoz. A nyugalomnap tanítása az, hogy nem menthetjük meg magunkat bármely vagy akár az összes cselekedetünk által. Csak amikor abbahagyjuk a munkát, és megpihenünk Jézus Krisztus teljes és befejezett munkájában, akkor lesz teljes nyugalomunk! Akik elvetik Krisztus tettét saját cselekedeteik kedvéért, azoknak a második halál lesz osztályrészük. És ahogyan Robert Murray M'Cheyne írja: „A pokolban nincsen nyugalom napja.”⁷¹

A bűnösöknek nincs békességük, nincs nyugodalmuk!

⁷⁰ Különbség van a nacionalista ószövetségi teokráciája és a nemzeteken átívelő új szövetség egyháza között abban, hogy a világi vezetés mennyire teheti kötelezővé a nyugalom napját. „A Mester emlékeztet minket Isten büntetésére, de a nyugalomnap megszegésekor nem vár ránk világi szankció.” Lásd W. J. Chantry: *Call the Sabbath a Delight* (Edinburgh: Banner of Truth, 1991), 61-70. o.

⁷¹ R. M. M'Cheyne: „I Love the Lord's Day”, in: A. A. Bonar: *Robert Murray M'Cheyne: Memoir and Remains* (London: Banner of Truth, 1966), 597. o.

KÉRDÉSEK

1. Kik voltak a farizeusok, és miről voltak híresek Jézus napjaiban?
2. Hogyan próbálták fenntartani és megőrizni Isten törvényét? Sikeresek voltak-e az erőfeszítéseik?
3. Egyetértett-e Jézus azzal, ahogyan a farizeusok értelmezték Isten törvényét?
4. Hogyan szemléltette Jézus véleményét a farizeusok szombatjával kapcsolatban?
5. Mi történt a „gabonaföldeken” folytatott csatában? Ki győzött? Hogyan?
6. Isten törvényével megegyező-e a nyugalom napján elvégeznünk a szükségszerű munkákat? Honnan tudjuk ezt?
7. Miről szólt a „sorvadt kezű ember esete”? Ki győzött? Hogyan?
8. Megszegte-e Jézus a saját törvényét, amikor szombaton gyógyított? Mit szegett meg, ami annyira felbőszítette a farizeusokat, amiért összeesküvést szőttek, hogy megöljék?
9. Isten törvényével megegyező-e a szeretetszolgálat gyakorlása a nyugalom napján? Honnan tudjuk ezt?
10. Mi történt a „görnyedt asszony-konfliktusban”? Ki győzött? Hogyan?
11. Mi az a vízkórosság? Miért hívták meg a beteg embert a farizeus otthonába szombaton? Mit tett Jézus?
12. Mi volt az a kulcsfontosságú kérdés, amit feltett Jézus, mielőtt meggyógyította volna a vízkóros embert? Mi kellene, hogy irányítsa minden tettünket?
13. Mi történt akkor, amikor Jézus elment a Betesda medencéhez? Miért nem örültek a zsidók, amikor látták, hogy az ember viszi azt a matracot, amin korábban feküdt?
14. Ki volt a hibás a vakon született ember vakságáért?

15. Hogyan látszott meg ebből a csodából, hogy Jézus a Messiás? Milyen következtetésre jutottak ebből a farizeusok? Miért?
16. Milyen következtetésre jutott Jézus a farizeusokról? Miért?
17. Milyen tevékenységkategóriákat lehet végezni a nyugalom napján?
18. Mi a nyugalom napjával kapcsolatos konfliktusok megoldásának a kulcsa? Mivel magyarázható, hogy az a kulcs?
19. Mi a valódi kérdés a nyugalom napjával kapcsolatos konfliktusokban?
20. Hogyan eredményez halált ma is a nyugalom napjának megszegése?

SZEMÉLYES ALKALMAZÁS

1. A farizeusok megpróbálták fenntartani és megőrizni Isten törvényét. Lehetséges-e, hogy az emberek rosszat tegyenek, miközben jót akarnak? Vannak-e az én életemben olyan területek, ahol jót akarok tenni, de közben valójában rosszat teszek?
2. A farizeusok megpróbálták megvédeni Isten törvényét úgy, hogy még Istennél is szigorúbbak voltak. Én is így teszek-e?
3. A gyülekezetem tanítja-e, hogy a Tízparancsolat ma is érvényes? Ha nem, vajon nem lehetséges, hogy a gyülekezetemben az emberek által alkotott szabályok kerültek az Isten által alkotott szabályok helyére?
4. Miért tett Jézus annyi gyógyítás-csodát a szombaton? Segítem-e jobban az Úr napján azokat az embereket, akik betegek, vagy különféle módon szenvednek? (vö. Jak 1,27)
5. Milyen kegyes vagy Istent imádó dolgokat teszek az Úr napján? Milyen szükségszerű dolgokat? Milyen szeretetszolgálatot végzek?
6. A farizeusok elégedettek voltak saját viselkedésükkel, másokat viszont gyorsan kritizáltak és elítéltek. Nem vagyok-e elége-

7. Ha Jézus a szombat Ura, akkor hogyan kellene hozzáállnom a nyugalom napjához?
8. Hogyan oldhatom meg egyszer s mindenkorra a nyugalom napjával kapcsolatos harcaimat?

dett én is túlságosan magammal szemben, miközben másokban mindig észreveszem a hibát és a problémát?

HETEDIK FEJEZET

HOGYAN ÜNNEPELJÜK AZ ÚR NAPJÁT SZENT ÉS ÖRÖMTELI MÓDON?

Ha a szombatot gyönyörűségnek hívod...
akkor gyönyörűséged lesz az Úrban.
– *Ézs 58,13-14*

Végre itt vagy, pompás reggel, ó szent pihenés napja!
Üdvözlöm kedves visszatéréseidet, Uram, áldd meg e perceket;
A halandó játékok alacsony sorából
Örökkévaló örömök magasságába szárnyalok,
Örökkévaló örömök magasságába szárnyalok.
– *“Hayward”, in: Dobell: Válogatások, 1806*